

Corona; het gesprek over de toekomst

Geplaatst op 14 april 2020

Praten over de dood is niet zozeer een onderwerp voor een cliëntenraad. Als cliëntenraad kun je wel vragen hoe de organisatie bijdraagt aan de behoefte van mensen met betrekking tot grote levensvragen. Je kunt als cliëntenraad zelf aandacht vragen voor of tips geven aan de achterban om in gesprek te gaan over de toekomst. Zeker in deze verwarrende tijden.

Mijn vader

Mijn vader is 92 jaar. Hij heeft wel wat 'ouderdomskwaaltjes', maar is toch nog best vitaal. Hij speelt de krant, legt een puzzel en luistert naar muziek. Al heel lang en met grote regelmaat bakt mijn vader heerlijke koekjes. De koekjestrommel is minstens 50 jaar oud. Als je bij hem op bezoek komt hangt er steevast de geur van versgebakken koekjes. Zo vertrouwd; ik kan me niet voorstellen dat er een moment komt dat hij de koekjes niet meer zelf bakt.

Zorgen

We kunnen nu nog langs bij mijn vader. Het valt ons op dat alle informatie uit de krant en van tv hem te veel wordt en 'spoken' in zijn hoofd worden. We proberen wat helderheid te brengen. Hij zegt moe te zijn van het denken, denken, denken. Zo heeft hij zorgen over zijn zus met dementie, 90 jaar. Nu mag hij niet naar haar toe. Zelfs haar man niet, terwijl ze ontzettend onrustig is en daardoor 'een last' is voor de zorg. Het is een onhoudbare situatie volgens mijn vader. Even later laat hij een bericht uit de krant zien: Zoon stuurt ingezonden brief: "mijn moeder is in deze instelling ten dode opgeschreven." Wat droog oppert mijn vader: "We zijn dat toch allemaal, we zijn hier bezig met het laatste stukje van ons leven."

Spijt

Aangezien bijna mijn hele familie in de zorg werkt of heeft gewerkt, wisselen we nogal eens onze ervaringen uit. Zo weten wij dat mensen zich vaak geen raad weten, wanneer zij in een crisissituatie de 'wel/niet reanimeren-vraag' van artsen krijgen voorgelegd. We merken dat er vaak angst is voor wat er gaat komen en dat men bang is voor de dood. Juist in crisissituaties worden keuzes gemaakt vanuit emotie. Helaas zagen en zien we ook vaak spijt: "hadden we er maar eerder over gesproken of meer geweten, dan hadden we anders gehandeld".

Goed initiatief

In een nabijgelegen dorp nemen huisartsen/assistenten contact op met de kwetsbare groep om ziekenhuisopname bij 'infectie door Coronavirus' te bespreken en voorlichting te geven.

Een goed initiatief, waar bijvoorbeeld de thuiszorg weer op in kan spelen als cliënten daarop terugkomen in gesprekjes: "Heb ik de juiste keuze gemaakt, wat is verstandig, wat denk jij, etc. etc. "

Nog fijner is het wanneer ook de familie weet van de wensen van dierbaren. Dat je je samen voorbereid op de vraag die een arts je zou kunnen gaan stellen. Dat betekent dat je met elkaar in gesprek moet gaan. Zodat je weet wat de ander wil. Of dat je kunt helpen informatie te zoeken over wat kan, wat echt moet en wat liever niet. Nu kun je van tevoren niet alles weten, maar je kunt wel vragen naar wat belangrijk voor iemand is.

Het juiste moment

Mijn zussen en ik bleken ieder op onze eigen manier gevraagd te hebben naar wat onze pa wil wanneer hij ziek wordt of ook besmet wordt met de Corona-virus. We bespraken vanuit onze eigen invalshoeken gedachten, verwachtingen en reële mogelijkheden.

Er is geen duidelijke richtlijn wanneer we met elkaar in gesprek moeten gaan. Je moet het doen als het nog kan.

De aanleiding kan een uitspraak zijn of het stellen van een vraag. Je kunt vragen naar iemands angst om dood te gaan of juist daarna? Soms is een grapje de aanloop tot een waardevol gesprek.

Tijdens het uitdelen van een koekje hoorde ik mijn vader zeggen: "de dood hoort bij het leven, daar kun je je op voorbereiden". De deur staat op een kier....

Levensvragen

Het praten over de dood is niet zozeer een onderwerp voor een cliëntenraad. Als cliëntenraad kun je wel vragen hoe de organisatie bijdraagt aan de behoefte van mensen met betrekking tot grote levensvragen. Tegelijkertijd is een cliëntenraadslid ook gewoon mens. En mogelijk is de vraag 'wat wil jij als...?' aan jou gesteld of wil je dit gesprek zelf aangaan met een dierbare persoon.

Bedenk het volgende:

- Er is geen juist moment om in gesprek te gaan over ons levenseinde: wel kun je te laat zijn.
- Zorg dat je als familie de antwoorden hebt, voordat artsen en verpleegkundigen in een verdrietige of acute situatie ernaar gaan vragen of beslissen.
- Is een antwoord vaag of ontwijkend: bedenk dan wat je al wel hoort in dit antwoord? En stel daar vragen over.
- Vertelt iemand iets over een ander, dan kun je vragen: hoe is dit voor jou/u?
- Luister over welke fase iemand het heeft: is het angst om te sterven of angst voor de dood?
- Vraag het rechtstreeks. Bijvoorbeeld: "wat wil je als je zo ziek wordt en wij niet meer bij je kunnen komen?"
- Vraag naar wat de ander belangrijk vindt in zijn/haar leven (en sterven): dit helpt om later antwoorden te kunnen geven.
- Laat zelf aan je familie weten wat jij wilt. Wil jij dat het uiterste gedaan wordt om beter te worden? Of wil je liever afwachten wat er komt.
- En soms moet het gesprek gaan over dat leven en sterven onlosmakelijk verbonden zijn. Zodat je bent voorbereid en elkaar daarmee kunt helpen in moeilijke tijden.
- **Heb je zelf een tip of ervaring die nuttig kan zijn voor iemand anders? Deel deze dan in een reactie onder dit bericht!**

Recept

Wij weten wat mijn vader in de toekomst wil. Natuurlijk hopen wij dat hij nog lang zijn koekjes kan blijven bakken. Toch heeft mijn vader voor de zekerheid zijn recept gedeeld en ik heb ze in zijn bijzijn gebakken. Mijn pa was tevreden.

ps.

Ik mag recept van de zandkoekjes nog niet weggeven ?.